

Mu-Lien-To (Möllendorff Pál),
koreai miniszter.

Lowell Percival, külügyi titkár. Min-Yong-Ik, első követ, So-Koang-Pom, titkár. Hong-Yong-Sik, második követ.
KOREAI KÖVETSÉG NEW-YORKBAN.

vittek végbe. Épen úgy, mint Tonking éjszaki határán Khina felé, melyet pedig e t. romány is védürának ismer el, mesterségesen létesített kopár sivatag van, hogy a meglepetések ellen oltalmazva legyenek, ép úgy Korea északi, Khina felé eső vidékén is mesterséges sivatagot létesített a kormány, sok város és tömérdek falu elpusztítása által, csak hogy a betörések ellen védve legyenek. Az elzárkozás foka különben nem volt mindig egyenlő. Még e század közepe táján is több francia misszionárius jöhetett ez országba, kiket azonban az idegenek iránt ellenesébb indulattal viseltető kormány kiűzött, sőt nagy részben felkonoztatott.

A tartomány általában hegyes, északon a magas Peh-tau-Sen (fehérhaju hegy) nevű hegység vonul el, hol a tél igen zord, délen szintén vannak apróbb hegyláncok és dombvidékek s ezért szintén sok hó és jég fordul ott is elő a téli hónapokban. Másrészt azonban a három tenger által övezett vidéken igen gyakoriak az esőzések s ezért a növényzet rendkívül buja és

a partokon, hol sok népes város van kitünő kikötővel, a bájós vidékek sem tartoznak a ritkaságok közé. Gazdag ez ország hajózható folyókban is. Városai rendszeresen épültek, a főváros, Szeul, a Honkong folyó partján erődítésekkel van körülvéve, s nagy bazárokkal megrakott piacáról az utcák szabályos, egyenes vonalakban haladnak a kapuk felé. E város lakossága mintegy 200,000 s épületei közt sok nevezetes van. Átalán a városok között 33 első, 28 második s 70 harmadrangú számítanak.

A koreai nép határozottan mongol faj, de keverék a Magas-Ázsia történelmében gyakran előforduló szien-piszek utódaiból s a déli Koreában letelepedett szan-hanokból. Oppert, ki többször megfordult náluk, sok oly vonást említ fel róluk, mely egyenesen vonzónak tűnteti fel jellemüket. Erkölcsös, barátságos, tudásvágyó és szorgalmas faj. Külsőjükre nézve inkább a japániakhoz hasonlítanak, de szokásaikat nagyrészt a khinaiaktól örökölték, kiknek kormányzati rendszerök itt is divatozik. A hivatali, mint a

khinaiaknál, csak jól kiállott vizsga alapján osztogatják s ezért a hivatalnokok rendszeren igen műveltek, de van született arisztokráciájuk is, s ezek és a katonaság nagy szerepet játszanak. Külön nyelvük és irodalmuk van, de, mint a khinai tartományokban, itt is a khinai betűk alkotják az írás alapját, melyet a koreai saját nyelvén olvas. A közönséges emberek kenderből készített ruhában járnak, mely ruhának főalkatrészei a bokáig érő bugyogó és övvel összeszorított bő felső köpeny. Tápszerük legtöbbször a rizs. Az előkelők színes selyemruhát hordanak és sokkal pazarlóbbak. Érdekes a férfiaknál, hogy hajukat összefonják s bambusz-pálcazácskával erősítik meg s egy szintén bambuszból készült sajtyszerű kalapot hordanak, mely fejüket nem fedi be s ezért álluk alatt szalaggal erősítik meg. A katonák a bambuszkalap fölött még egy kikerekített fejtakarót is hordanak.

E sajtáságos népet jellemző két képet mutatunk be ez alkalommal. Egyik egy miniszter díszruhában, a másik egy küldöttség, melyet a

A RAJNA ÉS RÜDESHEIM, A GERMÁNIA-SZOBOR HELYÉRŐL TEKINTVE.

koreai kormány az Egyesült-államokba épen most küldött.

A miniszter európai ember, németországi születésű, Möllendorff Pálnak hívják, Zehdenikben, Görlitz mellett született, Hallében tanult az egyetemen s jelenleg még csak 36 éves. Mint Faragó Ödön 1869-ben, ő is khinai vámhivatalba lépett s itt a khinai hatalmas miniszterelnök, Li-Hung-Csang ajánlatára 1882-ben jutott Koreába, hol kezdetben fővámigazgató s csakhamar ezután miniszter lett s Mu-Lien-To nevet vett föl. A modern műveltségű miniszter igen sokat tett új hazája érdekében, különösen a kereskedelem felvirágzása végett kikötőket,

amerikai hajó-parancsnok, Khina miniszterelnöke segítségével mult év június havában erőszakkal tört utat magának s arra kényszerítette a koreaiakat, hogy kereskedelmi szerződést kössenek az Egyesült-államokkal s néhány kikötőt nyissanak meg számukra. Azóta magában Koreában is felülkerekedett, a japániak segítségével, az idegeneket kedvelő párt, melyhez különben maga a király is tartozott s Japánon kívül Anglia és Németország is nyertek némi szabadságot a kereskedelemre.

Még többször lesz valószínűleg alkalmunk ez érdekes néppel foglalkozni. Most csak a kép könnyebb megérthetésére emeljük ki, hogy a

a Niederwald egy impozáns emelkedésén, Bingen városával szemben, Rudesheim fölött.

A kolosszális szobor terveire 1874-ben hirdette ki a pályázatot az erre alakult bizottság. Schilling János drezdai szobrász lett a nyertes, ki a «Wacht am Rhein» (a «Rajnamelléki őrszem») című nemzeti ének alapeszméjéből kiindulva készítte el tervét. 1877 őszén tették le az emlékszóbor alapkövét, mely alkalommal maga Vilmos császár tette meg a hagyományos három kalapácsütést: «az elesetteknek emlékeztül, az élőknékné példaképül, a jövődöknékné buzdításul.»

A bizottság 700 ezer márkát gyűjtött a szoborra, melyet a német birodalmi tanács kiegészített 1.200.000-re, mire a hála- és örömműneget tartására ez év szeptember 23-ka tüzetett ki.

A GERMÁNIA-SZOBOR A NIEDERWALDON.

világító tornyokat, raktárakat alkotott. Foote, Észak-Amerika koreai követe, ez embert Korea Bismarckjának nevezte.

A követség, melynek érdekes csoportját képünk egy san-francizskói fénykép után mutatja be, az első koreai testület, mely hazája határán kívül megjelent. Yokohamán keresztül utaztak az új világba s nagyjából fiatal, intelligens emberek a tagjai. Hogy legelőször az Egyesült-államokba mennek, annak oka abban rejlik, hogy ez országnak sikerült Koreát először megnyitni. A már említett Oppert a mult évtizedben többször tett kísérletet e célból, egyszer, eléggé kalandosan, a koreaiak egy ereklét akarta ellopni, de sikertelenül. Schufelde,

követség előkelő tagokból állván, selyemruhájuk fehér, kék, zöld, barnapiros színű, a karok azonban más színűek s a székelő nőkre emlékeztető kalapjukat tartó szalagok néha borostyánkőből készítették. Mindenesetre érdekes látvány e küldöttség még az amerikaiak előtt is s nem esoda, hogy őket New-Yorkban nagy ünnepeiségekkel fogadják.

A GERMÁNIA-SZOBOR RÜDESHEIM FÖLÖTT.

Nevezetes ünnepet ült Németország a mult szeptember 16-án. E napon leplezték le az újra egységessé vált német birodalom jelvényét, Germania óriási szobrát az alsó Rajna partján,

szített 1.200.000-re, mire a hála- és örömműneget tartására ez év szeptember 23-ka tüzetett ki.

Sok ezer ember jelent meg e napon Rudesheim szőlővenyigével koszorúzott halmain a német birodalom minden részéből. Rudesheim fölött kezdődik az ösvény a kiválasztott hegyre, melynek lejtője el volt lepvé az ünneplők seregeivel, zászlókkal, koszorúkkal, cimerekkel, diadalívvel, lombsátrakkal, stb.

Az emlékszóbor állóhelyének kiszemelt terület meredeken emelkedik, melyet úgy kellett a hegybe vágni. A szobor talapzata körül kis szabad tér, melyre kettős lépcső vezet. Ennek az alján állt a császár pompás sátora, melyet a nagy Frigyes idejéből egyenruhába öltözött

óriás termetű testőrök vettek körül. A sátor előtt a bizottság tagjai és a — hadvezérek, kiknek melésőt ott látni a szobortalapzat domborművein, légalól az öreg Moltkéval. A hadastyánok egyesületei oldalt foglaltak helyet, 469 egylet, 5200 emberrel és 375 zászlóval. A szobor körül annak alkotója, segédeivel, az építőmesterekkel és ércöntőkkel. Aztán az egyetemek, iskolák képviselői, a tornász- és daláregyletek. A tarka csoport elterült egész a hegyet szegélyező erdőig, melynek szélén négy zászlóalj gyalogság volt föllálítva teljes díszben.

A szobor maga, egy kolosszális nőalak, magasan emelkedik a légtérbe, sok mérföldnyire láthatóan. Negyven láb magassága maga Germánia alakja. A talapzat alsó része három lépcső fölé csoportozatot mutat, melyen «Rajna-apó» öreg alakja az ifjú «Mosel» alakjának, mint az új birodalmi határ folyamának nyújtja át a vészjelző kürtöt. Két felől emelkedik a Haboru, egy tüzes ifjú, ki szárnyas rohanás közben harcazi trombitába fú, és a Béke, kezében pálmaággal és bőségszaruvallal nyugodtan haladó szelid alak.

E két szimbolikus alak közt foglal helyet a nagy, realiztikus kivitelű fő domborfaragvány, a «Wacht am Rhein», kőbe metszve. Középpont látható a császári hadvezér lóháton, körülte a hercegek, hadvezérek, tábornokok, mind élet-hián faragott arcokkal; jobbra érkező, balra haza induló katonák, — összesen kétszáz alak, köztök 150 portraitszerű kivitelben. Alattok a német nemzeti himnusz teljes szövege, két utolsó sora, mely a képet magyarázza, nagyobb, aranyral ragyogó betűkben:

Lieb Vaterland magst ruhig sein,
Fest steht und treu die Wacht am Rhein.

A most leírt nagy domborfaragvánnyal egyenlő magasan állanak az oldal domborművek, jobbra az újoncz, tartalékos és honvéd érkezése, balra visszatérésük az atya, a menyasszony, a nő és gyermek ölelő karjaiba.

A homlokoldal közepén látható a birodalmi sas, a német államok czimereitől környezetben, fölötte a vaskereszt és e fölött a következő sorok:

«Emlékeztül a német nemzet egyakaratu győzedelmes fölkelésére s a német birodalom ujra föllállítására 1870—71-ben.»

A vidék, melyre Germánia óriási szobra alétekin, a regényes Rajna-melléken is a legelragadóbbak egyike. Közvetlen lába alatt meredeken ereszkedik alá Rüdeshaim boráról világhírű szőlőhegye, egész a Rajnáig. Balra látszik Rüdeshaim maga, a századok zivataraival megbarnt váraival és tornyaival; szemközti Bingen, e tágas medence, melyben a Rajna vize megpihenni látszik, mielőtt az «Egértornyos» keresztül a palahegyesség szűk szorulatába és a bingilyuk örvényeibe indulna. Atellenben, balra, sötét zöld erdő közl Ingelheim látszik, a német császárság első alkotójának, Nagy Károlynak vára. Közvetlen a Rajna mellett a Rökushegy vonul, híres bucsujáró kápolnával. A völgyben jobbra ott kanyarog a Nahe folyó ezüstszalagja, melynek futását követve, messze nyugatra téved tekintetünk, egész a Pfalzig. Arra vonul a nagy hadiút, melyen a hadsereg az ellenség ellen kivonult s a melyen győzedelmesen visszatért.

Itt, e jól megválasztott helyen történt a szobor leleplezése, a császár és leendő utódai, a birodalom katonái és politikai nevezetességei s tömérdek sokaság jelenlétében.

BÉRCZEN.

(Radicevics Branko költeménye.)

Itt vannak hát az óriási bérczek!
De hol van a ki bennök bizhaték?
Sugárt, napot itt melegebben érezek,
S fóm mégis pusztá, hideg, mint a jég.

E gránitszirtek itten a magasan
Az örök égél alkotnak falat;
S szívem mégis szorongva, félve dobban,
Mint egy királyi mennyezet alatt.

Itt vágytam én dalolni, könnyörögni,
— A csillagoknak érve futamát,
— S a zuhatagba bele mennydörögni
Istenül ihlett proféták szavát.

Itt, e hegyek közt akartam keresni
— Mily elbirtottság! — boldogságomat;
Akartam... oh! de nem tudám feledni
A völgyet, a mely oda lenn maradt.

Úgy késett, úgy von az utczák porondja,
Még elenim is, kiket ott hagyék;
Úgy késett az inség elsorvasztó rongya,
S a mély kinokkal megvert ivadék...

Ragyogj csak ég! — de arczod én élésem
Hívó mosolygást mind hiába ölt;
Itt bár a mennyet kezeimmel érem,
Drágább előttem oda lenn a — föld.

IVÁNOVIC JÓZSEF.

JOLÁN.

ANGOL REGÉNY.

Irta BLACK WILLIAM.

TIZENHATODIK FEJEZET.

B u c s u.

Szegény Jolán! Megsemmisülve hanyatlott vissza párnáira. Először — boldog élete gondtalan ifjúságában — vett rajta erőt a fájdalom, önvád, kétségbeesés. Mivé süllyedt, saját szemében. Könyvelmü, kaczer, csapodár nővé — így ítélte önmagáról. Hogy állhat meg önmaga ítélete előtt, hogy nézhet a tükörbe, hogy léphet apja elé!...

Föltápáskodott — érezte, hogy mennie kell, haladéktalan — azonnal — bucsu nélkül. Leveleket próbált írni — szakadozott kifejezéseit emészto küzdelmeinek. Ime egy pár kísérlet — a mint papírra vetette s ismét el is tépte: — *Kedves apám, — elmentem. Mondd Archienak, ne gondoljon rám többé. Jolán.* — *Kedves Archie, itt küldöm vissza jeggyűrűjét; nem vagyok méltó azt viselni. Sajnálom, hogy önnek kedvetlenséget okoztam; egyedül én vagyok a hibás.*

Aztán egy megnevezetlennek, megszólítás nélkül: — *Ma elutazom. Soha se gondoljon rám, sem arra, a mi történt. Bocsásson meg — többet nem mondhatok.*

Egyik sem volt jó; s nem birta annyira összeszedni magát, hogy jobbat irhasson. Csak egy volt előtte világos, hogy mennie kell, s javára fog válni, ha távozik. A feladat, mely előtte áll, elfoglalja, folytonos figyelmét s erőfeszítését igényli, hozzá szoktatja, hogy megfélekedezék önmagáról, hozzá a szenvedéshez — a mit, mint megérdemelt büntetést, akar magára róni. Vagy nem hozott-e bánatot arra, a ki legfőbb becsülését s háláját érdemli? nem tette-e szerencsétlenné legigazabb barátját? Mit gondolhat az felőle? S nem késő-e, nem lehetlen-e helyrehozni a hibát?

Meddig felelt ez öngyötörö gondolatok martalékán, nem tudta. Erőt vett magán s fölkelte, hogy megtegyje uti készülteit. Rakosgatott szobájában, hogy mindent rendben hagyhasson. Különös aggály lepte meg, ha Bell asszony valamit rendetlenül találna s rosszul nyilatkoznék felőle *valaki* előtt. Utasításokat akart hátrahagyni Bellnének a háztartásra, a kereskedők s szállítókra vonatkozólag; kétszer is leírta, de kézírását kuszáltnak találta — keze csakugyan nagyon reszketett — s leírta harmadszor is, míg végre meg volt elégedve jegyzete kitalakájával. Akarta, hogy Mrs. Bell jó véleménynyel legyen róla, s jót mondjon felőle.

Hogy is történt mindaz, a mi történt? Hát egyikök sem látta, érezte — mi megy végbe a másik szívében? Csak akkor, mikor késő? Mikor ő már Archienak adta szavát — s mikor egy nagyobb kötelesség elszólitja innen, messze s talán örökre...

Szobalánya, Háni, balga leány volt; de mégis észrevette, hogy valami rendkívüli történik. Látta, mennyire ki van kelve képéből kisasszonya, mily halálsápadt; kezei mint reszketnek, egész teste mint remeg. S utra készl — maga — hová? Esengve kérte, hagyjon fel a rakosgatással, csomagolással, hisz az ur sincs itthon — s addig egy sem mehet el, míg az haza nem jó. Kérte: egyék valamit — a reggeli várja. Jolán engedett, lement az ebédlőbe, de egy falatot sem tudott enni. Visszatért szobájába s uti böröndjei podgyászolásához kezdett. Leiki gyöt-

relme s kimerültsége borzasztó fejfájást idézett elő, s a szó teljes értelmében összerogyott.

Ez alatt Winterbourne és Shortlands a vadászatról — mely ez nap egészen eredménytelen maradt — visszatérőben voltak, haza felé a hegyekből.

— Nem tudom, mi történt ma, — mondá Winterbourne. — Egész nap aggályok gyötörték, mindig a hazamenetelre gondoltam. S mit találók — ha hazaérek? Boldogságom, nyugalmam, eddigi gondjaim hajótörését, bizonyosan! Ah barátom, ettől ő mégis megkímélhetne volna szegény Jolánomat!

— Ki?
— Leslie. Miért kívánta, követelte, hogy mindent felföldözzünk neki? Mit mond ön?
— Azt, hogy Leslie egészen helyesen tett. Helyzetében joga volt kívánni, hogy a dolog tisztába hozassék. Egy kis kellemetlenség — mi az? ha nagyobbaknak lehet elejét venni általa!

— Elejét venni? S ha bele hal?
— Bele halmi, Jolán? Ostobaság! Most — azóta — mindent tud. S meglásd, mily nyugodtan fogja elhatározni magát.

— Mire?
— Vagy arra, hogy belenyugozzék a változhatatlamba s az is jó; vagy arra, hogy megkísérli, a mi tőle telik, a mint ez az ördögös Melville elgondolta. Mert meg kell vallani, hogy ördögösen okos és derék ember!

— Melville sem ismeri Jolánt egy mint én. Hogy is ismerhetné? Ő nagyon könnyen vette a dolgot; de én félek a következményektől.

— Nincs igazad. Meglásd, Jolán azóta elhatározta magát a Londonba menetelre. Annál jobb. Én elkísérem, ellátom a szükségességekkel és segítségére leszek mindenben.

Ez alatt megérkeztek Allt-nam-baba. Jolán nem várta, szokása szerint, a folyosón vagy lépcsőn s ez már rossz jel volt.

Winterbourne ur a legnagyobb aggodalommal tudta meg a szobaleánytól, hogy leánya nagy fejfájással s forrósággal ágyban fekszik. Sietet zörgetni háló szobájá ajtaján.

— Bemechetek, Jolán? — kérde.
Jolánnak alig volt ideje, hogy a jeges borogatást leoldhassa fejeéről, megsimithassa haját s felülhessen ágyában.

— Be, papa, — felelé, szilárdra erőltetve remegő hangját.
Belépett s székét vonva ágya mellé, leült.
— Aggódom rajtad, Jolán.

— Miért, papa? — szólt ez, vidámságot erőltetve magára.
— Ha hibáztam, Jolán, azt csak irántad való szeretetből s túlzó aggályból tettem. Megbocsátasz-e!

— Én, papa, neked? Hogy kérhdetsz ilyent?
— Azt hittem, haszontalan bánattól menthetlek meg hallgatásom által. Ah, mennyire csalódtam! Beteg vagy, szívem?

— Oh nem; fejfájásom van, ez az egész. S már jobban is vagyok. Kissé megerőlttettem magam az uti készültekben, a podgyászolásban.
— Hát csakugyan elutazol?
— Ez ismét felesleges kérdés, papa. Nem kötelességem-e? És pedig azonnal.

— Hogyan, azonnal?
— Holnap reggel. De biztosítalak, azért a háznál minden rendben lesz. Bellné szives lesz átjönni s intézkedni minderről. Meg sem érzed távolléteimet. Kényelmedről gondoskodtam.

— Mi gondom nekem a magam kényelmére? De te, hogy lész meg egyedül, magadra?
— Háni velem jó. Minden jól el van intézve; én mit se félek.

— Erts meg, Jolán: nem ellenzem számdékokat; mindent megpróbáltunk, sikertelen. Még ez az egy van hátra, — most ezt te akard megkísérteni. Jól van. De nem szabad magad felesleges veszélynek kitenned. Hogy mehetnél magad, oltalom, védő nélkül? Melville ur kissé meggondolatlanul rendezte a dolgot. Ő nem ismer téged s igen sokat akar rád bízni. Engedj engem is veled menni.

— Semmi hasznomra nem lehetnél cézalom elérésében, s jelenléted elronthatna mindent.
— Várd be legalább Shortlandsot, hogy elkísérem Londonba.

— Minek? Londonig elmehetek a szobalányommal, ott pedig Shortlands ur semmi hasznomra se lehetne.

— De legalább ügyvédek: Lawrence és

JOLÁN. — S KEZÉT SOKÁ TARTOTTA KEZEIBEN.

Lang segélyét igénybe kell vened. Igérd meg, hogy elmegy hozzájuk.

— Megigérem, hogy elmegyek Lawrence és Langhoz. De nem azért, hogy közbejárásukat kérjem a magam ügyében, — sőt azt egyenesen visszautasítom. Velem nem jön senki. Melville ur nem úgy gondolta —

— Melville! Úgy beszélsz róla, mintha ő volna a legbölcsebb a világon. Nem is tudom, helyes volt-e tőle, hogy ebbe a dologba ártotta magát? Talán nem is sietett volna úgy, ha a maga lányáról vagy nővéréről lett volna szó.

Jolán szelid szemrehányással telt, de határozott pillantást vetett apjára. Aztán elfogódva földulmában, ráborult és zokogva, esdekelve fejtájt:

— Ne, ne, ne! Ne szólj így, papa! Elég a bajunk így is, ne keseríts el még jobban.
— Mi bajod, Jolán? — kérde apja, megdöbbenve leánya váratlan kitörésén.

Mikor az lecsöndesedett némileg, magára hagyta, kérve: jöjjen le ebédre. De Jolán ezt visszautasította s csak egy eszébe théat kért, kimerültségét adva okul.

Csakugyan nem is ment le. Winterbourne és Shortlands csak ketten voltak s ez utóbbi nem győzte vigasztalni és biztatni barátját, hogy minden jóra fordul s lányát nem éri semmi veszély. Mikor szobájába ment, néhány sornyit levelet talált ott Jolánól.

«Kedves Shortlands ur, kérem — nagyon kérem, ne hagyja atyámat magára, a mig teheti, hogy itt maradjon. Mivel korán akarok elmenni s reggel nem láthatom önt, e sorokkal kérem föl. Isten velünk, a viszontlátásra. — Jolán.»

A hajnal első derengése már talpon találta Jolánt, a ki alig pihent egy pár órát egész éjjel. De e kevés pihenés is egészen lecsöndesítette. Most már csak arra gondolt, hogy mielőbb távozhassék s az előtte álló kötelesség teljesítésében keresse lelke megzavart nyugalmát. Az ebben reát váró szenvedés nem aggasztotta, sőt azt, mint megérdemelt büntetést, örömmel üdvözölte, mint vezeklést készséggel fogadta.

A hajnali csöndben még egy bucsu-levelet írt:

«Allt-nam-ba, sverdan reggel.

Kedves Archie! Egy súlyos kötelesség távoznom kényszerít. Könnyű lesz kitalálnia: mi az. S azt is át fogja látni, hogy az — legalább egy időre — minden viszonyunkat felbeszakítja. Korán kellvén indulnom, nem is találkozhatunk. Fogadjá bucsu-szavamat!

Winterbourne Jolán.»

Érezte, hogy e levél nem őszinte; többet elhallgat, mint mond. De van-e most idő magyarázatokra? Az idő mindent megmagyaráz, elintézt és rendbe hoz.

A ház szokottnál korábban megmozdult. A konyhában a fölkelő cselédek zaja hangzott. A kis kocsi a rendelt órára előállt. Sanyi s a szobalány várták a kisasszonyt. — Jolán már készen volt s lesietett. Atyját a kocsi mellett találta.

— Miért keltél föl ily korán, papa? — kérde tőle gyöngéden.
— Csak nem gondoltad, hogy bucsuvel nélkül elereszszelek! — felelt atya szomorúan. Fölsegítette lányát a kocsiülésre, maga takarta rá nagykendőjét térdre s kezét soká tartotta kezeiben. Nem szóltak — de néma tekintetében a bucsu összes érzelmei tükrözödtek.

Jolán nem maga hajtotta ezuttal. Sokkal jobban el volt foglalva saját gondolataival, mintsem a gyeplővel gondolhatna, a melyet azért Sanyira bízott. Mikor azonban a hidon átmentek, s Lynn-kastély mellett mentek el, átvette tőle a gyeplőt s az Archienak irt levéllel elküldötte a lovászt.

— Nem szükség bevinned a levelet, — mondá, — csak dobd be a kapu melletti szekrénybe.

Aztán megvárva, míg Sanyi eljár a megbízatásban s visszatér, ismét átadta neki a gyeplőt s hallgatag tovább mentek. A szobaleány a hátulsó ülésben ült s hármuk közt egy szó se folyt. Mikor Greshhez értek, Jolán ujra megállította a kocsit s ezuttal maga szállott le és bement a házba. Mrs. Bell maga fogadta, oly fesztellenül, mint a kinek sejtelve sincs arról, hogy valami rendkívüli történik. Épen egy szép virágokréta kötözésével foglalkozott, melylyel Jolánt várta.

— Köszönöm, Mrs. Bell; kegyed várt engem, nemde, Melville ur mondta?

— Ugy van s nagyon örülök, kisasszony, ha kegyednek bármi kis szolgálatot tehetek, rendelkezék velem. Egészen oda is költözhetem, miután Melville ur ugys elutazik.

— Hogyan, Melville ur elutazik?
— Ugy hiszem, ámbar nem mondta, de láttam, hogy az éjjel becsomagolta uti podgyászát. Gyantom, hogy most a laboratórium rendben hagyásával foglalkozik, mert még hajnalban elment hazulról.

— S így őt nem is találom itt? Szerettem volna elbucsuzni tőle.
Mrs. Bell kissé zavarba jött, mintha gondolná, hogy Melville szándékosan ment el hazulról, hogy ne találkozhassék Jolánal.

— Erette kell külden, Mrs. Bell, — mondá Jolán határozottan, de nem kis erőfeszítéssel.
— Ha kegyed parancsolja —
— Kérem, nagyon.

Mrs. Bell kiment a szobából, nemsokára azonban visszajött.

— S tehát kegyed elhagy minket egy időre, — kezdé elfoglatlanul. — No, no — remélem, nemsokára visszatér. Legyen nyugodt; atyjá-

urának minden kényelme meglesz — a háznál sem lesz semmi fennakadás.

— Oh, arról meg vagyok győződve.
Aztán a házi dolgokról beszéltek s Mrs. Bell jószágával és elevenségével egészen elfeledtette Jolánal a saját baját és aggodalmait. Jolán halás volt iránta, de ismét meg ismét visszavette a beszédet Melville, hogy talán félreértés van a dologban s még sem fog elutazni. Vagy hova is menne?

— Azt nem az én dolgom kérdezni, — mondá Mrs. Bell. — De mikor tegnap hazajött, soká beszélt a segédantóval, Dahrimplel, hogy miképp vezesse maga az iskolát. Én nem merem beleszólni, mert szörnyü erősféjú, makacs ember, tudja kisasszony, a ki nem tőr ellenmondást. Különben azt is elmondom, hogy épen tegnapelőtt irtam az ügyvédemnek, s az a monagleni zálogkiváltási história most már egészen tisztába van hozva. Én megtartom a magam 220 font jövedelmemet s ő elfoglalhatja az öt megillető birtokot. S ime, épen most akar elutazni — isten tudja hová, isten tudja mennyi időre! Nem szörnyűség ez?

— Talán nem megy el! — mondá Jolán. — De ime amott jó, lefelé a domboldalon. Kedves Mrs. Bell, bocsásson meg, — csak vele magával óhajtának egy pár szót szólni.

— Helyes, — mondá Bellné. — Különben is egy kis dolgom van még a háznál. Kérem, maradjon s várja be őt itt.

Mrs. Bell eltávozott s Jolán dobogó szívvel várta belépő barátját. Ez oly halálsápadt volt, mint a leány maga.

— Jövök, mert kegyed értem küldött, — kezdé. — De nem mondhat semmit, a mit én százszor el nem mondtam volna magamnak. Oh kérem, kiméljen meg szemrehányásaitól!

— Azt hiszi, azért jöttem, hogy szemére hányjak valamit? Ellenkezőleg, azt akartam megmondani, hogy egyedül én vagyok a hibás, csak azért küldtem önért, mert nem tudtam bucsuval elválni.

Elhallgatott, hogy kissé összeszedje magát nagy fölindulásában. Kezeik szorosán össze voltak fogva egymáséiba.

— Nem látom át, — mondá Jolán, — miért ne lennék őszinte e perczen. Ön sem tehet róla, én sem — de nekem kellett volna örízkednem, miután le voltam kötve.

— Oh Jolán, ne beszéljen így.
— Várjon csak. Ne higgye, hogy bánom, hogy őnt valaha láttam s megismertem. Önre nézve ez szerencsétlenség, rám nem. Bűszke vagyok, hogy ön barátom lett — s ha abban, a mire most indulok, valami jót tehetek, ezt egyedül önnek köszönöm. Az isten áldja meg érte!

— Ne beszéljen így, Jolán, — ismétlé Melville. — Ne tekintsen vissza arra, a mi történt, csak arra nézzen, a mi előtte áll. Kegyed nem lányka többé, hanem nő — a nő kötelességei várnak önre. Ha valaki hibás ebben a dologban, az nem kegyed! Ne vadojla magát semmivel, az neheztelné kötelességteljesítését, melyhez egész vídában, nyugodt lélekkel kell fognia.

Erősebb volt mint Jolán; szilárd hangon beszélt s hangjában annyi bátorítás feküdt, hogy Jolán is új erőt merített belőle. Mégis félénken tekintett körül, midőn így szólt:

— Adjon nekem egy szál virágot, melyet magammal vigyek.

— Nem, — mondá Melville szilárdan. — No vigyen semmit, a mi rám s a köztünk történetekre emlékeztetné. Gondoljon csak kötelességére.

— Ezt megérdemeltem! — suttogá Jolán. — Isten velünk!

Kinyújtá kezét s amaz megfogta. Tekintetében, melyet Jolánra szegzett, a részvét egész világa feküdt. A lány úgy nézett rá, mint egy hősré, mint egy szentre, mint egy vértanúra. — Isten áldja, Jolán. Legyen méltó magához, én bizom önben. Hallani fogok önről. S most — isten vezérleje!

Halványan s egész testében remegve, némán vett búcsút Jolán. Felült kis kocsijára — s az totta görödt.

— Nos Mrs. Bell, — mondá Melville, — mikor Jolán már jótova volt, valamelyik cseléd nem hozhatná-e elő a felső kabátomat s plaid-szijamat?

— Hát el akar utazni, sir? S hová?
— Hová? — kérde Melville, — hát a hegyeken át Kingussieba, hol az éjjeli londoni vonatot még utol érhetem.

(Folyt. köv.)

VILÁGÍTÓ BOGARAK.

I.

Nem egyszer énekeltek meg már a költők a tenger vizének csodálatos ragyogását, midőn a csöndes hullámokat felzaklató hajókerekek egész sereg apró világító állat működését hozták felszínre, melytől teljes reszkető fényt áraszt el a sötét éjben. Kicsinyben párja e tünényének ama ragyogás is, melyet itthon sötét nyári éjken láthatunk egy-egy bokor aljában, vagy éppen a sötétzöld fű között. Ez utóbbról mindenki tudja, hogy a Szt. János-bogártól ered. Örömmel látja mindenki a csillogást s nem egy családik keserűen, midőn a csillogó fény forrását keresve, egészen igénytelen, sőt féreg-alaku bogarat talál ott. Valóban a Szt. János-bogár nősténye, melynek pedig rendszeren nagyobb fénye van, szárnycsont s teljesen féregnek látszik.

A világító bogár nálunk sem mutatkozik minden időkben egyenlő mennyiségben. Maga neve is azt mutatja, hogy Szt. János napja körül fordul elő legtokegesebben, de meleg őszi estéken egész októberig látható. Csak esteiken, mert nappal a zöld fű és lombok közt az igénytelen bogarat alig lehet megtalálni, fényét pedig elhomályosítja a nap világa. Honnan ered e kis bogár fénye? A költő természetesen csakhamar megtalálja rá a magyarázatot: e kis állat szerinte az, mely eltévedt bogarak számára világosságot nyújt s a tündéreknek lámpát tart, hogy éjjel a gyepen és mohon táncolhassanak. A komoly természetvizsgáló üvegével fölfedezte, hogy a világosság a bogár hátsó részéből ered, egy sajátos anyagból, melyet teljesen megismerni még nem vagyunk képesek.

A mi Szent-János-bogarunk fénye azonban egészen elenyészik más világrészek, különösen az Amerika tropikus éghajlata alatt élő rovarok fénye mellett. Közép- és Dél-Amerikában több mint száz faj *elateris* nevű bogár létezik, melyek közt több tündöklő fényvel világít. Már a régi időkben ismerték őket, sőt sok mindent költöttek felőlük. Mondják, hogy a spanyolok, midőn Mexikó ellen hadjáratra indultak, ily fényterjesztő repülő bogarakat találtak s nagyon megijedtek, mivel azt hitték, hogy a fény ellenséges hadsereg lámpáitól ered. Epen így az angolok Nyugat-India partjain megfutottak a repülő tüzlegek elől, azt hívték, hogy a spanyol hadsereg égő lámpákkal vonul ellenük. Igazak-e e regék vagy nem: teljesen közönyös dolog; annyi bizonyos, hogy némely bogárjaik valóban pompás világosságot terjeszt. Egyik közülök, a *Pyrophorus noctilucus*, melyet e vidéken *Cucujónak* hívnak, oly erős fényt terjeszt, hogy nagyobb nyomtatványokat el lehet olvasni mellette. Ha két új-junk közé fogjuk s a könyv fölé mozgatjuk, fényével két hüvelyk átmérőjű terület egészen megvilágítatik. Dél-Amerikában a nők észke-re használják e bogarakat, a menyinyben túlléve takarva ruháikra vagy hajukba tűzik. Maguk az indiai leányok még a túllt is feleslegesnek tartják s ez élő gyémántokat közvetlenül teszik föl egymásra. A férfiak is szeretik az ily ékességeket. Egy alkalommal, Kolumbiában, egy férfi az esti sétatéren panama-kalapján egy óriási világító-bogarat viselt, mely körül diszitésul apró tűzhegyek voltak. Don Condé Domingo, palotájában, ezüst sodronyból készült kalitkában sok ezer világító bogarat tartott.

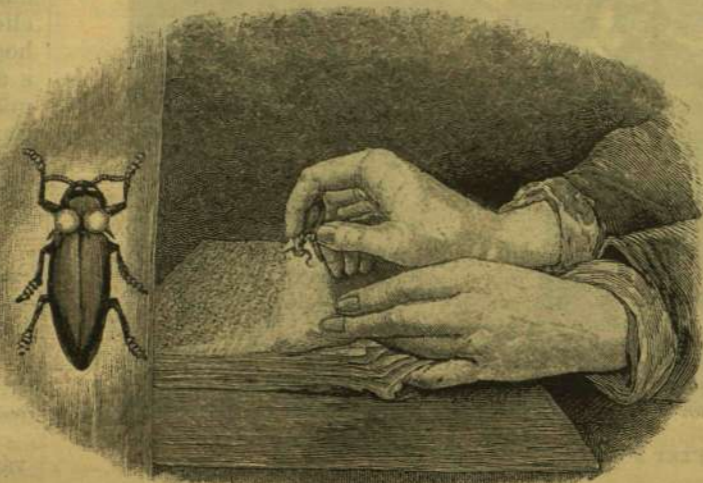
Igen érdekes az állatok fénye azért is, mivel színeik igen változnak: piros, aranyárga és zöldes szín egymás után mutatkoznak. S ha e tarka repkedő világok a szabadban a tropikus növényzet árnyából fölemelkednek s mindenfelé körülbolyonganak, a természet által nyújtott élvezet méltán vetekedhetik a legszebb illuminációival, a mit ember nyújthat.

A tropikus világ "tüzlegei" abban is különböznek a mi Szt. János-bogarainktól, hogy a világító náluk a testnek más részén van. Ren-

desen két viaszárga folt van az állat hasán vagy a nyakpaizs hátsó szegletében, mely utóbbit régebben az állatok szemének is tartották. Két más ilyenű folt van a szárnyak alatt s ezeket csak akkor lehet látni, ha repülnek. A világító anyag olajos, magvas árga tömeg, melyen át vonulnak a légeso hálózatai. Maga az anyag külsőleg is hasonlít a foszforhoz.

EGYVELEG.

* Nagyszéri madárgyűjteményt rendeztek be s állították ki Londonban a Kensington-muzeumban.

Nagy és kicsiny világító bogár.

Nyugat-indiai leányok világító bogarakkal fölékesítve.

A Cucujó bogár.

A gyűjtemény alapját a British-muzeumban levő madarak képezte, de azonkívül sokat vettek s a világ minden részéből küldtek gyűjtőket. Minden madár-faj külön szekrényben van, hol egyuttal a tojások, fészkek, a kis madarak s csontvázaik, egyszóval a madár lehetőleg minden alakjában s működésében látható. A tudományos nevek mellett mindenütt föl vannak írva a népies nevek is, s némelyhelyeken más tájékoztató dolgok.

* Egy kis rozmár van jelenleg a Westminster-aquariumban, a második állat, mely eddig élve tartott gyűjteményekben. A kis állatot a Polynia gőzös matrózai fogták a Davis-szorosban, hol annyát megölték. Oly visítást vitt véghez, hogy csakhamar két nagy him rozmár jött segítségére s a matrózoknak nagy küzdelembe került, míg ezeket megölhették. A meg-

maradt árva hamar hozzászokott a matrózokhoz s általában jól találta magát a hajón, most is annyira szereti az embereket, hogy egész rosszul érzi magát, ha egyedül hagyják. Jelenleg öt hónapos, 4-5 láb hosszú, széles veres szemei vannak, de kissé rosszul van, mivel a hajón nem kapott elegendő vizet. Kizárólag hallal táplálkozik, melyből nagy mennyiséget fogyaszt el.

* A borotváról azt állították egykor, hogy már Mózes korában ismerték s ideztek egy régi törvényt, mely azonban nem erre vonatkozik, mert a régi zsidók nem borotválkoztak, hanem csak lenyes-ték szakállukat vagy kövekkel simították arcukat. Ez utóbbi eljárás bőrbetegséget idézett elő s ezért tiltották meg. Még 1835-ben is divatban volt Franciaországban egy zsidókó nevű eszköz, melyet hasonlóképp használtak. A görögök sem ismerték a borotválkozást, bár sokan luggal akadályozták meg a hajnövést. Nero korában Rómában már több borbélyműhely volt, de borotva nem maradt fenn s különben sem lehetett az még általános használatban, mivel tudva van, hogy Domitius Athenobarbus, Nero atyja, szakállát néha égő dióhéjjal égetette. Robespierre, ki tudvalevőleg igen hiu volt, ágyban borotváltatta magát, mivel akkor leggyorsabban ment. Thiers, ki jó nyolcvanas volt, halála előtt néhány nappal oly borotvát használt, melyet még diákorában két frankért vásárolt.

* Menedékházak nők számára nagy számmal alakultak újabban Hollandia különböző városaiban. E házakban *«te huis voor vrouwen»* magánosan utazó asszonyok és leányok, kívánságukhoz képest, de mindig ocsó lakást s ellátást nyerhetnek. Gazdagabb osztálynak is gyakran látogatják. E női fogadók legtokegnyire jótékony négyletek tartják fenn, s ugy társadalmi és erkölcsi, mint finanziaális hatásuk jelentékeny.

* Versenyfutást rendeznek mostanában csaknem naponként a moszkvai nők. Díjúl jelentékeny összegnek vannak kifizetve s a versenyt rendszeren igen sokan nézik. Nemesak parasztnők, de a legelőkelőbb úri hölgyek is részt vesznek e csaknem mániává fejlődött mulatságon. Egy ily alkalommal egy parasztnő 7 versznyi (7 1/2 kilom.) utat félóra alatt tett meg. Három nő férfihabban jelent meg. Futásközben két előkelő nő elájult, ezért a rendőrség meghagyta, hogy ezentúl 3 versznyi távolságnál messzebb futni nem szabad.

* A hajpor használata igen régi dolog. Már a zsidó asszonyok hintettek aranyport hajaikra. A fehér hajporról legelőször L'Etoile emlékszik meg 1593-ból, állítván, hogy az apácák az utcákon fodrozott s hajporral behintett hajakkal jártak. Egyik csöndes-oceáni szigeten is látott Cook egy vadembert, ki vagy aethetikai, vagy egészségi szempontból hajport viselt.

* Óriási bérházat építenek New-Yorkban a Central-park mellett. Az épület 201 láb széles, 125 láb hosszú les s nyolcz óriási kőből fog állani, melyek mindegyike e 9. hátul pedig 15 emeletes lesz. Elöl lesznek a társalgó és nappali szobák, hátul a hálószobák és konyhák. Minden épületben tízenhat családra van hely, úgy hogy az egész épületben 128 család kényelmesen elférhet. Az egész költséget 6 millió forintra becsülik.

* India déli részében nemrég a nap sajátos tüneteket mutatott. Reggel és este sötétsárga színű körben sötétzöldnek látszott. Mondják, hogy a rendkívüli tünény a Szunda-szorosban történt nagy vulkánikus kitöréssel áll kapcsolatban. Nevezetes dolog, hogy ugyanez időben Trinidad szigetén a nap este felé kékeknek látszott.

* A virágtenyésztés előmozdítása végett egy angol iskolatanácsos Sheffieldben a népiskola szegény gyermekei között 5000 virágcserepet osztott ki, s jutalmakat tűzött a legjobban ápoltság legszébben kifejlesztett virágokra. Az eredmény meglepő volt. A gyermekeknek több mint fele részt vett a pályázati kiállításán, mely oly nagy érdeklődést keltett a szülőknél is, hogy mindjárt az első nap mintegy 20,000-en látogatták. 100 jutalmat osztottak szét s elhatározták, hogy a virágtenyésztést az összes női iskolákban tanítani fogják s azóta az ablakok tele vannak virágokkal.

* A tengeri kigyó híre ismét felmerült. Most a Bristol-csatornához közel mintegy 25 mérföldnyire látták s később a Cornwall északi partján. A hírhedt «szörnyeteg» ez alkalommal fél angol mérföld hosszú volt s nagy piszokot hagyott maga után.

HULL A LEVÉL...

Tompán zörögnek az esősepek a sárguló harasztban, szürke ökönyfál fátolt ereszt a levegőben, végső halálküzdele verezteke gyöngyök a beteg pirban égő lombokon s a him-szarvas nyugtalan ószónnal csörtet keresztül a letarolt bozótban, hogy tüksék aljába temesse veszendő ékességét, büszke agancsát. Sejtelmes borongás ül a tájon, lármas madársereg hosszú sorban húzódik végig a látbatáron, s az utszéli határfára is ragubaskodott már a károgo osóka. Ősz van; a természet nagy drámájának utolsóelőtti felvonása járja, a tenyeszt mind fel az elmulás zürös kódébe.

De nem a nélkül, hogy utol-jára meg ne próbálna mosolyogni. Mint bájos nő, ki halálos ágyán fekszik, s a mint a kör lassan dúlja föl vonásait, kaczer kíváncsisággal vet még egy utolsó tekintetet tükrébe. Ott áll utolsó udvarlója, a halál s már-már kiterjeszti fekete köpenyét, hogy elborítsa árnyával csukódó szemeit, de ne kapja az se szegényen, bájak nélkül. Vigye zsákmány-nyal, büszkén, gazdagon.

Mivé is lett a mosolygó nyár, mely dallal és illattal töltte be az erdők, berkek és ligetek lombos rejtekét! A pásztor-kaliba elhagyatva omladozik, kiemelt ajtó-sarkáról barnán válik le a puffancsú dagadt száraz agyagtapas, a fekete füstölt tüzhely kihűlt zsarátnokával elvegyül a torzsa, csutka és penész. Falhoz támasztva kitömött szalmabáb, nyakába vetett ruhafoszalány-nyal riasztja a közeledőt s a tizszer megtallózott vetés közt vén koldus-asszony keresi az elhullatott szemeket. Lótt száraz kukorica- és örgős bab-héj halomra gyűjve eregeti fojtó füstjét a szürke ég-re, s a hőmpölygő patak vize hulló levelek apadt rétegét hajtja gyűrűzőállamain. Széledező bival-falka remegő, gözölgő orrömpával turja a nedves talaj, s kinyújtott nyakkal, meláz böggessel köszönti a novemberi napot, mely hideg fényvel, vörösen buknak ki a sáros hegyek kopasz ormai mögött.

És emint a természet haladoklás nem hagy érintetlenül egy fészalt sem, az emberi szív is ép úgy járul fel az elmulás megrázó bölcséletének örö eszméi előtt. Az a szelid akbrd, mely méla borongás-sajti meg a mindenség hur-jai, visszhangozva zeng föl kejeinkben is. Van valami titké kapes, mely akaratunkat étetteinket a külvilággal összeköti. Az évszakok nincsenek bflyás nélkül az ember erkölcsi viszonyaira s bizonyos szakai a természet serves életének irányt adnak elhatározásaink-ak is. Minő más erkölcsi tanulság rejlik a bős vég e fenséges jelképében, melyet a természet tükre tart húságnk elé. A cser büszke bronája, a mint hervadón dől le, egy avart bépez a hanyatló fűszállal, egy száraz csörrenés anaszában adja ki lélkét, s a természet ragyogó bsetje egy színbe vonja dermedő szerveit.

És mégis az elmulás mögött ott lappang feltámadás, az újjászületés szükségé is. «A le-élhullás nem egyszerű következmény csak a halálnak, de a szervi fejlődés utolsó foka», mondja Emery, kinek már ismertett művéből özőljük e czikkel hozott képünk. Tulajdon-épen nem is halál, mert az élet eredménye, hát tovább fejlődés. Magok az őszi színek sem betegség romboló hatásának látható jelei, de túlerésnek természetes és önkénti következe-

sei. Tudjuk, hogy a levelek megölhetők, a nélkül is, hogy ez a körülmény székesképp le-uhulást vonna maga után. Tény az is, hogy a levelek leválása a sejtregék elhalásából kö etkezik, melyet a levélpárna közelében támadt parafaregét idéz elő. De a mi a természet fonséges mechanizmusába egy pillantást enged tennünk, az az a körülmény, hogy ugyan ez a parafaregét, mely a leválásnak közvetlen oka, az újjászületésnek is közvetlen tényezője az által, hogy a lehullás után támadt sebet beheggeszti s a bomlasztó befolyások ellen védi. Nélküle ősz-szel a levélhullás ezernyi nyilt sebet hagyna maga után, melyek okvetlen a fa életét kockáz-tatnák. Ime a támadás nagy eszméje a szerves életben! Nines jogunk azt hinni, hogy ugyan az

résben részesültek. Magyarországot, midőn e meghívást elfogadta, kétségekivül az a nemes ambíció is vezérelte, mely megköveteli, hogy bárminemű saját vívmányait minden képzelhető alkalommal kimutassa, de főleg politikai körülmények tették kívánatosá, miszerint hazánk a nagyhatalmu Németországgal szemben e tekintetben is barátságos viszonyt kössön. Ajánlta továbbá a kiállításon való részvételt még az is, hogy Magyarország a külföldön rendezett kiállításokon eddig még mindig képviselve volt, az egy Németországot kivéve.

Megelégedéssel és hazafui örömmel tapasztalhatuk, hogy Magyarország kiállítása Berlinben minden irányban előnyös volt, a mennyiben nemcsak tanulhattunk itt, de igen számos esetben példát szolgáltatunk a külföldnek. A német lapok a mi dolgainkról az egész idő tartama alatt mindig csak dicsegetéssel és elismeréssel nyilatkoztak, a mi bizonyára nagy mértékben fog járulni ahhoz, hogy a honunkról terjesztett kisebbitő hírek tért ne foglaljanak.

Áttérve a kiállításra, a m. k. belügyminiszterium két térképben mutatta be a gyógytárak elszaporodását a közegészségügyi törvény meghozatala óta; továbbá a kórházak elterjedését, mely téren még több hézag konstáltható. A kisebb térképen megyeként látjuk föltüntetve, hogy a difteritisben megbetegedettek közül hány százalek halt meg.

A vallás- és közoktatási miniszterium kiállítása nem annyira a szemre nézve mutatja, mint föltötte tanulságos. A falon kifüggesztett és asztalon fekvő mintegy 160 darab tervrajzban be voltak mutatva az újabb időben az egészségügyi kivanalmi szerint épült nép-és polgári iskolák, gimnáziumok és reáltanodák, főleg azonban a budapesti és kolozsvári egyetem, valamint a József-műgyetem újabb építkezései; ezen tudományos intézetek többjének, mint pl. a vegytani, az élettani intézeteknek és a kórodáknak terveit német szaklapok sokszorosítják és minták gyanánt terjesztik.

A kereskedelmi és pénzügyi miniszteriumok által kiállított tárgysoroztatban találkoznak egy kollektív ásványviz-és fűrdőkiállítással, a melyben körülbelül 30 fél részt, a többek közül Tátra-Füred, Buziás, Korinticea, Luhi, Parád, Pöstyén, Szántó, Szliács, stb. a pénzügyminiszterium részéről pedig Mchádía és az eladó Lukácsfűrdő, a diógyőri, vizaknai, viski, kabala-polyánai, suliguli-i, bártfai, s borkuti fűrdők, illetőleg források stb., a melyek vállalkozó szellemű kézre jutás által nagyon felvirágozhatnak.

E kiállítás kiterjedt ásványvizekre, czél-szerű és exportképes palackokban, azután egyéb forrásterményekre, vegyi elemzésekre, geologiai és geographiai fölvételekre, valamint látképekre.

Ugyancsak itt volt elhelyezve az országos mintapinceborgyűjteménye, továbbá a Than budapesti tanár utasítási szerint szerkesztett level-fertőztelenítő kemence, mely utóbbit a belügyminiszterium állította ki.

A kereskedelmi miniszterium resszortjában az állategészségügy és állattenyésztés né-mely fontosabb mozanatát láttuk bemutatva, még pedig a Tormay állatgyógyintézeti igazgató vázlatai szerint készült csoportban, a mely izles dolgában az első helyet foglalja el az egészségügyi kiállítás, azon kívül pedig tartalmaznak fenn, másrészt pedig oda, hogy magyar emberek tudományos munkálatai a német irodalomba áttétvén, itt nagy elisme-

HULL A LEVÉL...

a titkos erő, mely e szervileg alacsonyabb lényekkel oly gondvis-lőleg bánik el, csak az embernél tesz kivételt, hogy azt az örök enyész-sötétségébe dolja.

MAGYARORSZÁG A BERLINI EGÉSZSÉGÜGYI KIÁLLÍTÁSON.

A minden tekintetben föltötte sikerült berlini egészségügyi kiállításon való részvételle, a német birodalommal barátságos viszonyban lévő államok között, különös megítéssel meghívás érte hazánkat is, mi arra vezethető vissza, hogy honunkban az ide végé szakmai képviselői a német tudósokkal évek óta szívesen összekötött tartanak fenn, másrészt pedig oda, hogy magyar emberek tudományos munkálatai a német irodalomba áttétvén, itt nagy elisme-

